

Oponentský posudek na diplomovou práci Lucie Gallo
Populační vývoj na Podkarpatské Rusi od roku 1918

Autorka si zvolila za téma své práce jistě zajímavou a dosud málo probádanou problematiku, důvody relativního nezájmu odborné veřejnosti o zmapování populačního vývoje Podkarpatské Rusi jsou však známé a výrazně ovlivnily i předkládanou práci. Možnosti demografické analýzy jsou v tomto případě limitovány dostupností a kvalitou dat a tento nedostatek nepřekonal ani autorka, i když je třeba zdůraznit, že k práci přistupovala s neobvyklým zájmem a iniciativou. Nabízí se proto i otázka správnosti výběru tématu, resp. jeho zadání.

Práce má celkový rozsah 91 stran (vlastní text je však omezen na 67 stran) a je členěna do sedmi kapitol. V úvodu autorka zmiňuje důvody výběru tématu a dostupnost datové základny. Druhá kapitola v rozsahu jedné strany nese název Geografická charakteristika oblasti, ten však neodpovídá obsahu. Autorka zde stručně zmiňuje pouze fyzicko geografické charakteristiky, charakteristiky z oblasti ekonomické geografie se poté objevují až v třetí kapitole „Historické souvislosti“, resp. její druhé části (viz str. 24 - 25). Tabulka č.1 Základní charakteristiky Podkarpatské Rusi není navíc aktuální - data jsou z roku 1989, přesto, že v úvodu autorka zmiňuje sčítání Ukrajinské republiky z roku 2001. Především počet obyvatel jak regionu tak i hlavního města Užhorodu se jistě za již téměř 20 let změnil.

Třetí kapitola v rozsahu 14 stran je věnována „Historickým souvislostem“ a zmiňuje kromě známých historických událostí i historii osídlování Podkarpatské Rusi a národnostní problematiku. Kapitola je členěna na tři části, z nich v první je uveden stručný přehled historických událostí do konce 19. století, 20. století je zmiňováno v druhé subkapitole a ve třetí stručné části autorka diskutuje název oblasti. Název druhé subkapitoly je značně neobvyklý, navíc její text není členěn podle zmíněných časových úseků a je nepřehledný.

Další kapitoly (č. 4 – 7) jsou zaměřeny na vlastní demografickou problematiku a sledovaný časový úsek je poměrně logicky členěn na 4 období. Celkovému názvu práce asi nejvíce odpovídá kapitola pátá, týkající se období 1918 – 1937, kdy autorka měla k dispozici data z československé statistiky. Demografická analýza období po 2. světové válce, dělená do časových úseků 1945 – 1991 a po roce 1991 je již limitována dostupností dat a jejich kvalitou. Struktura a obsah těchto kapitol vychází z dostupných materiálů a možnosti detailní analýzy jsou značně omezeny. Práce je doplněna přílohou a seznamem literatury.

Jak již bylo uvedeno, práce má popisný charakter a za její přínos lze považovat spíše shrnutí dostupných informací o Podkarpatské Rusi z pohledu demografie a částečně i geografie. Autorka se ve své práci nevyhnula ani řadě chyb technického charakteru, a to především v grafech a tabulkách. Názvy tabulek a grafů nejsou jednotné, ne vždy jsou důsledně uváděny u číselných hodnot % či ‰ (např. tab. 14, tab. 12), u grafů 2, 14 a 15 je hodnota přirozeného přírůstku patrná již z grafu, vhodnější by bylo připojit tabulku. Grafy, týkající se jednotlivých oblastí či regionů jsou značně nepřehledné (viz např. grafy 6,8,11,12 a především graf 9), nerozumím tučnému sdělení uprostřed strany 61.

Závěrem lze konstatovat, že pokud bylo toto téma schváleno, autorka se s ním vypořádala v mezích možností. Její nadšení pro studovanou oblast je z celé práce patrné, nemohlo však překonat omezené zdroje informací. I přes uvedené nedostatky práce odpovídá požadavkům kladeným na diplomovou práci a doporučuji ji přijmout k obhajobě. Navrhuji klasifikovat stupněm dobře.

RNDr. Květa Kalibová, CSc.
12.5.2008